

ВИПЛАТИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ МАЮТЬ ПОСВІДКУ НА ПРОЖИВАННЯ СУКР

ЦЕНТР ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ІМ. Г. НЕЧЬ

Матеріал підготовлено в рамках партнерства з UNHCR. Він містить інформацію відповідно до правового стану станом на 13 липня 2026 року та стосується виплат для осіб з України, які мають посвідку на проживання СУКР. Матеріал не замінює юридичної консультації.

Виплати для осіб, які мають карту перебування CUKR

Цей матеріал має загальний та інформаційний характер і відображає правовий стан на 13 липня 2026 р. Він не є індивідуальною юридичною консультацією чи правовим висновком і не замінює аналізу конкретної ситуації та документів.

Авторка: юридична радниця Edyta Popielarz-Czichon

Карта CUKR зміцнює правове становище громадянина України щодо перебування та працевлаштування, але не означає автоматичного збереження всіх прав, пов'язаних зі статусом UKR.

Після отримання карти CUKR попереднє перебування на підставі тимчасового захисту перетворюється на дозвіл на тимчасове перебування, а в реєстрі статус UKR змінюється на CUKR.

Тому щодо кожної виплати необхідно окремо перевірити, чи закон розповсюджується на (охоплює іноземця з картою перебування з відміткою «доступ до ринку праці», чи вимагає іншої підстави перебування, чи йдеться про -(страхову) виплату, яка залежить від сплачених страхових внесків.

1. Вихідні положення аналізу

Аналіз стосується осіб, які мають карту перебування CUKR, тобто карту перебування з відміткою «Раніше користувався тимчасовим захистом», що видається громадянам України, які відповідають умовам, визначеним законом про допомогу громадянам України.

Згідно з інформацією UdSC та MOS карта CUKR видається на 3 роки, надає повний доступ до ринку праці та можливість здійснювати підприємницьку діяльність. Карта має містити відмітку про доступ до ринку праці. На практиці під час розгляду права на виплати завжди слід перевіряти фактичний зміст карти та підставу перебування, зазначену в документах.

В аналізі використано такі позначення ризику:

ЗЕЛЕНИЙ — за загальним правилом доступне для особи з CUKR після виконання звичайних умов;

ЖОВТИЙ — доступне, але потребує додаткової перевірки;

ЧЕРВОНИЙ — самої карти CUKR може бути недостатньо або виплата загалом не входить до переліку доступних для CUKR.

Правові підстави CUKR — для цитування в тексті

Ст. 42с та наступні закону від 12 березня 2022 р. про допомогу громадянам України: умови та процедура CUKR.

Ст. 42г закону: наслідок отримання карти — перетворення попереднього перебування на дозвіл на тимчасове перебування.

Ст. 42v закону: робота без дозволу.

Ст. 42w закону: підприємницька діяльність.

Ст. 42t та 42u закону: скасування дозволу й обов'язок повідомляти про зміну місця перебування.

2. 2. Список(Зведення) виплат та їх класифікація

3. 2.1. Карта ризиків — коротке зведення(короткий список)

Виплата / сфера	Оцінка CUKR	Основна умова для іноземця	Найважливіший ризик
Сімейні виплати загалом	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Карта перебування з відміткою «доступ до ринку праці» + проживання в Польщі	Необхідно перевіряти окремі умови кожної виплати, дохід та склад сім'ї.
Сімейна допомога та доплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Як вище + критерій доходу	Низькі пороги доходу; члени сім'ї повинні проживати в Польщі.
Допомога на догляд (zasiłek pielęgnacyjny)	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Як вище + рішення про інвалідність / вік 75+	Не поєднується з надбавкою на догляд (dodatek pielęgnacyjny).
Виплата особі, яка здійснює догляд (świadczenie pielęgnacyjne)	ЖОВТИЙ	Як вище + догляд за дитиною/особою з інвалідністю за новими або попередніми правилами	З 2024 р. — нова модель; за попередніми правилами (до 1.01.2024 р.) — у межах захисту набутих прав.
Спеціальна допомога опікуну (specjalny zasiłek opiekuńczy)	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ	Лише права, набуті за попередніми правилами (до 1.01.2024 р.)	Після 1.01.2024 р. більше не призначається як нова виплата.
Виплата для підтримки (świadczenie wspierające)	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Карта перебування з доступом до ринку праці + проживання в Польщі + рішення WZON: 70–100 балів	Для отримання виплати необхідне рішення про рівень потреби в підтримці.
Соціальна допомога — грошові виплати	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ	Вичерпний перелік іноземців (зі) згідно ст. 5 закону про соціальну допомогу	Перелік (зі) згідно ст. 5 не охоплює карт тимчасового перебування з доступом до ринку праці — особа з CUKR не може отримати ці виплати
800+	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Легальне перебування + доступ до ринку праці + професійна активність + навчання дитини в Польщі	З 1.06.2026 (період виплат 2026/2027) ZUS перевіряє працевлаштування(роботу), проживання та навчання.
Добрий старт Dobry Start 300+	ЖОВТИЙ	Легальне перебування/доступ до ринку праці + дитина в польській школі; з 2026 р. додатково активність професійна/страхування	Умови для іноземців змінюються з 1.07.2026.
Активні батьки Aktywny Rodzic	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Легальне перебування + доступ до ринку праці + проживання в Польщі + дитина віком до 3 років	Для «aktywni rodzice w pracy» необхідна професійна активність.
500+ для осіб, які не можуть функціонувати (жити) самостійно	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Легальне перебування + 18 років + нездатність до самостійного функціонування (існування) + ліміт виплат	Ліміт 2687,67 zł. брутто з 1.03.2026.
Соціальна пенсія (renta socjalna)	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ	Карта перебування з відміткою «доступ до ринку праці» + повна непрацездатність, що виникла в передбачений законом період	Не залежить від стажу, але ZUS перевіряє момент виникнення порушення функцій організму.
Пенсія у зв'язку з непрацездатністю	ЖОВТИЙ	Страхування та стаж у ZUS / координація періодів	CUKR сама по собі не дає права на пенсію; враховуються внески, непрацездатність та дата її виникнення.
Аліментний фонд	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ	Перелік іноземців: постійне перебування, резидент ЄС, Blue Card, біженець/додатковий захист	CUKR прямо не входить до переліку осіб, зазначених в законі (охоплених законом).

4. 2.2. Поділ виплат для осіб з картою CUKR за їх призначенням

1. Утримання та виховання дитини / сім'ї

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Сімейна допомога (zasilek rodzinny)	ст. 1, ст. 2, ст. 4–6, ст. 5 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Виплата на виховання дитини 800+	ст. 1, ст. 4, ст. 5, ст. 23 закону про державну допомогу у вихованні дітей	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Батьківська виплата (świadczenie rodzicielskie)	ст. 17с закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ

2. Народження дитини, вагітність, тяжке захворювання дитини від народження

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з народженням дитини	ст. 9 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Одноразова допомога у зв'язку з народженням дитини — besikowe	ст. 15b закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Одноразова виплата «Za życiem»	ст. 10 закону про підтримку вагітних жінок та сімей «Za życiem»	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ

3. Догляд за малою дитиною / поєднання роботи та батьківства

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з доглядом за дитиною під час відпустки для виховання дитини	ст. 10 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Активні батьки на роботі (Aktywni rodzice w pracy)	закон про підтримку батьків у професійній активності та вихованні дитини — «Aktywny rodzic»	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Активно в яслах (Aktywnie w żłobku)	закон про підтримку батьків у професійній активності та вихованні дитини — «Aktywny rodzic»	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Активно вдома (Aktywnie w domu)	закон про підтримку батьків у професійній активності та вихованні дитини — «Aktywny rodzic»	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ

4. Освіта, школа, навчання поза місцем проживання

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з початком навчального року	ст. 14 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням поза місцем проживання	ст. 15 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Добрий старт (Dobry Start) 300+	постанова Ради Міністрів від 15 червня 2021 р. щодо програми «Dobry start»	ЖОВТИЙ

5. Самотнє(Самостійне) виховання дитини, аліменти, багатодітність

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку із самотнім (самостійним) вихованням дитини	ст. 11а закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з вихованням дитини в багатодітній сім'ї	ст. 12а закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Виплати з аліментного фонду	ст. 1а, ст. 2, ст. 9, ст. 10 закону про допомогу особам, які мають право на аліменти	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ

6. Інвалідність дитини / реабілітація дитини

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням та реабілітацією дитини з інвалідністю	ст. 13 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Допомога на догляд (zasiłek pielęgnacyjny)	ст. 16 закону про сімейні виплати	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Виплата особі, яка здійснює догляд (świadczenie pielęgnacyjne)	ст. 17 закону про сімейні виплати; перехідні положення закону про виплату для підтримки	ЖОВТИЙ
Спеціальна допомога опікуну (specjalny zasiłek opiekuńczy)	ст. 16а закону про сімейні виплати в редакції до 31 грудня 2023 р.; ст. 63 закону про виплату для підтримки	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ
Співфінансування PFRON медичних виробів за призначенням	ст. 35а ч. 1 п. 7 літ. с закону про професійну та соціальну реабілітацію й працевлаштування осіб з інвалідністю; розпорядження МРiPS від 25 червня 2002 р.	ЖОВТИЙ

7. Інвалідність дорослої особи / нездатність до самостійного функціонування (існування)

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Виплата для підтримки (świadczenie wspierające)	ст. 2–5 закону про виплату для підтримки	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Додаткова виплата 500+ для осіб, нездатних до самостійного функціонування(існування)	закон про додаткову виплату для осіб, нездатних до самостійного функціонування(існування)	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Доплата (Надбавка) на догляд (dodatek pielęgnacyjny)	ст. 75 закону про пенсії за віком та інші пенсії з FUS	ЖОВТИЙ

8. Непрацездатність / пенсія / система страхування

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Соціальна пенсія (renta socjalna)	ст. 2, ст. 4, ст. 7 закону про соціальну пенсію	ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ
Доплата до соціальної пенсії (dodatek dopelniający)	ст. 6а закону про соціальну пенсію	ЖОВТИЙ
Пенсія у зв'язку з непрацездатністю	ст. 12, ст. 13, ст. 57, ст. 58 закону про пенсії за віком та інші пенсії з FUS; угода Польща–Україна про соціальне забезпечення	ЖОВТИЙ

9. Бідність, нестатки, складні життєві обставини

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Постійна грошова допомога в межах соціальної допомоги Стала дотація в межах соціальної допомоги	ст. 5, ст. 8, ст. 37 закону про соціальну допомогу	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ
Періодична дотація(грошова допомога) в межах соціальної допомоги	ст. 5, ст. 8, ст. 38 закону про соціальну допомогу	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ
Цільова дотація(грошова допомога) в межах соціальної допомоги	ст. 5, ст. 8, ст. 39 закону про соціальну допомогу	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ
Спеціальна цільова дотація(грошова допомога) в межах соціальної допомоги	ст. 5, ст. 8, ст. 41 закону про соціальну допомогу	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ
Цільова допомога у зв'язку з нещасним випадком (випадковою подією), стихійним лихом або екологічною катастрофою	ст. 5, ст. 40 закону про соціальну допомогу	ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ

10. Безробіття та професійна активізація

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Допомога по безробіттю та виплати від служби зайнятості	закон від 20 березня 2025 р. про ринок праці та служби зайнятості, Dz.U. 2025 poz. 620	ЖОВТИЙ

11. Житло, енергія, місцева підтримка для покриття витрат

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Житлова доплата (dodatek mieszkaniowy)	закон про житлові доплати	ЖОВТИЙ
Енергетичні доплати / місцеві компенсаційні доплати	спеціальні положення відповідної програми; рішення місцевих органів	ЖОВТИЙ

12. Тимчасова (Замісна) опіка та набуття самостійності

Виплата	Правова підстава	Ризик CUKR
Допомога в межах тимчасової(замісної) опіки та набуття самостійності	закон про підтримку сім'ї та систему тимчасової(замісної) опіки	ЖОВТИЙ/ЧЕРВОНИЙ

Умовні позначення ризику: ЗЕЛЕНИЙ/ЖОВТИЙ — за загальним правилом можливе, але потребує перевірки детальних умов; ЖОВТИЙ — потребує індивідуальної перевірки; ЧЕРВОНИЙ/ЖОВТИЙ — самої CUKR може бути недостатньо або перелік іноземців є вузьким.

Виплати та умови їх отримання

5. 3. Закон від 28 листопада 2003 р. про сімейні виплати

3.1. Сімейні виплати — загальне правило для особи з CUKR

Практичний висновок	Особа з CUKR за загальним правилом може належати до переліку іноземців, які мають право на сімейні виплати, якщо карта перебування містить відмітку «доступ до ринку праці» і особа проживає в Польщі з членами сім'ї, на яких вона звертається за виплатами. Ст. 1 ч. 2 п. 2 літ. d закону: «Сімейні виплати належать іноземцям, які мають карту перебування з відміткою «доступ до ринку праці» (...)» прямо вказує на обґрунтованість звернення за такими виплатами.
Кому належить / умови	Необхідно одночасно виконати загальні умови для іноземця та спеціальні умови відповідної виплати. Закон охоплює, зокрема, сімейну допомогу та доплати, допомогу на догляд, виплату особі, яка здійснює догляд, батьківську виплату та besikowe.
Хто виплачує та куди звертатися	Орган гміни за місцем проживання, зазвичай міське управління/управління гміни або OPS/MOPS, який здійснює сімейні виплати. Заяви подаються в паперовій формі або електронно через Emp@tia, залежно від гміни та виплати.
Розмір виплати	Єдиної суми немає — залежить від виду виплати. Конкретні суми наведено нижче.
Правова підстава	Закон від 28 листопада 2003 р. про сімейні виплати, зокрема ст. 1 ч. 2 п. 2 літ. d: «Сімейні виплати належать іноземцям, які мають карту перебування з відміткою «доступ до ринку праці» (...)» ст. 1 ч. 3, ст. 2 та положення щодо окремих виплат.
Практичні зауваження / ризики	У випадку CUKR посиляємося вже не на статус UKR, а на підставу, відповідну для іноземця з картою перебування та доступом до ринку праці.
Посилання на установу / інформацію	MRPiPS — види та розміри сімейних виплат (https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzaje-i-wysokosc-swiadczen-rodzinnych-kryteria-uzyskania)

Ситуація дитини	Максимальний вік
дитина не продовжує навчання / звичайна ситуація	до досягнення 18 років
дитина навчається у школі	до досягнення 21 року
дитина навчається у школі або закладі вищої освіти та має рішення про помірний або значний ступінь інвалідності	до досягнення 24 років
особа, яка навчається, тобто повнолітня особа, яка не перебуває на утриманні батьків в зв'язку з їх смертю (через їхню смерть) або у зв'язку з присудженням аліментів від батьків	до досягнення 24 років

3.2. Сімейна допомога (zasilek rodzinny)

Практичний висновок	За загальним правилом можлива для особи з CUKR, якщо вона відповідає умовам закону про сімейні виплати, зокрема критерію доходу та умовам щодо віку/навчання дитини.
Кому належить / умови	Належить батькам, законному опікунові, фактичному опікунові дитини або особі, яка навчається. Мета: часткове покриття витрат на утримання дитини. Умови: дитина загалом до 18 років, до 21 року — у разі навчання в школі, до 24 років — у разі продовження навчання та інвалідності визначеного ступеня (помірного або значного). Дохід сім'ї не може перевищувати 674 зл. на особу або 764 зл. на особу, якщо членом сім'ї є дитина з інвалідністю. Можливе застосування правила «злотий за злотий».
Хто виплачує та куди звертатися	Управління гміни/міста або OPS/MOPS за місцем проживання.
Розмір виплати	95 зл. щомісяця на дитину до 5 років; 124 зл. на дитину віком 5-18 років (понад 5 до 18 років); 135 зл. на дитину віком 18-24 років (понад 18 до 24 років).
Правова підстава	Закон про сімейні виплати: ст. 4–7, ст. 8–15 у зв'язку зі ст. 1 ч. 2 п. 2 літ. d щодо іноземців. Постанова Ради Міністрів від 13 серпня 2024 р., Dz.U. 2024 poz. 1238 — суми
Практичні зауваження / ризики	На практиці: щодо сімей з України необхідно зібрати документи про склад сім'ї, доходи за кордоном та фактичне проживання членів сім'ї в Польщі.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — сімейна допомога</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-rodzinny)

3.3. Доплати до сімейної допомоги — загальне правило для особи з CUKR

Практичний висновок	Особа з CUKR за загальним правилом може звертатися за доплатами до сімейної допомоги, якщо вона відповідає умовам доступу до сімейних виплат як іноземець з картою перебування з відміткою «доступ до ринку праці», проживає в Польщі з членами сім'ї, на яких звертається за виплатами, та має встановлене право на сімейну допомогу. Доплати до сімейної допомоги не є самостійними виплатами — вони пов'язані з правом на сімейну допомогу.
Кому належить / умови	Належать особі, яка має право на сімейну допомогу, якщо, крім загальних умов для іноземця з картою CUKR, вона також виконує спеціальні умови відповідної доплати. Необхідно одночасно виконати: 1) умови для іноземця передбачені (зі) ст. 1 закону про сімейні виплати; 2) умови отримання сімейної допомоги, включно з критерієм доходу 674 зл. на особу в сім'ї або 764 зл., якщо членом сім'ї є дитина з інвалідністю; 3) умови конкретної доплати. Доплати можуть стосуватися, зокрема, народження дитини, відпустки для виховання дитини, самотнього (самостійного) виховання дитини, виховання дитини в багатодітній сім'ї, навчання та реабілітації дитини з інвалідністю, початку навчального року або навчання дитини поза місцем проживання.
Хто виплачує та куди звертатися	Орган гміни за місцем проживання, зазвичай міське управління/управління гміни або OPS/MOPS, який здійснює сімейні виплати. Заяви подаються разом із заявою на сімейну допомогу або в межах провадження щодо встановлення права на сімейні виплати; у паперовій формі або електронно через Emp@tia, залежно від гміни та виплати.
Розмір виплати	Єдиної суми немає — розмір залежить від виду доплати.

Правова підстава	Закон від 28 листопада 2003 р. про сімейні виплати, зокрема: ст. 1 ч. 2 п. 2 літ. d та ст. 1 ч. 3 — щодо іноземців; ст. 2 п. 1 — сімейна допомога та доплати до неї як сімейні виплати; ст. 4–7 — сімейна допомога та критерій доходу; ст. 8 — перелік доплат до сімейної допомоги; ст. 9–15 — умови окремих доплат. Суми: постанова Ради Міністрів від 13 серпня 2024 р., Dz.U. 2024 poz. 1238.
Практичні зауваження / ризики	Щодо особи з CUKR спочатку необхідно встановити, чи відповідає вона умовам отримання сімейної допомоги як іноземець з картою перебування та доступом до ринку праці. Якщо права на сімейну допомогу немає, за загальним правилом не буде й права на доплати. Окремо слід зібрати документи, що підтверджують конкретну підставу доплати, наприклад свідоцтво про народження дитини, довідку про відпустку для виховання дитини, рішення про інвалідність, документи щодо самотнього(самостійного) виховання дитини, довідку зі школи або документи, що підтверджують навчання поза місцем проживання.
Посилання на установу / інформацію	MRPiPS — доплати до сімейної допомоги: https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatki-do-zasilku-rodzinnego ; Gov.pl — сімейна допомога разом із доплатами: https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-zasilek-rodziny-wraz-z-dodatkami

3.3.1. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з народженням дитини

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з народженням дитини
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та відповідає умовам отримання сімейної допомоги; є матір'ю, батьком, законним або фактичним опікуном дитини; дитині ще не виповнився 1 рік; мати перебувала під медичним наглядом не пізніше ніж із 10-го тижня вагітності до пологів, крім випадків, коли заяву подає законний опікун, фактичний опікун або особа, яка усиновила дитину.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	1000 zł. одноразово.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-urodzenia-dziecka
6. Правова підстава	Ст. 9 закону про сімейні виплати.

3.3.2. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з доглядом за дитиною під час відпустки для виховання дитини

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з доглядом за дитиною під час відпустки для виховання дитини
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; є матір'ю, батьком, законним або фактичним опікуном дитини; дитина перебуває під її фактичним доглядом; особа має право на відпустку для виховання дитини; безпосередньо перед цією відпусткою перебувала у трудових відносинах щонайменше 6 місяців; не виконує роботи, яка унеможливило особистий догляд; не отримує допомоги у зв'язку з материнством або батьківської виплати.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	400 zł. щомісяця незалежно від кількості дітей під доглядом; за загальним правилом до 24 місяців, до 36 місяців — у разі догляду за більш ніж однією дитиною, народженою під час одних пологів, до 72 місяців — щодо дитини з рішенням про інвалідність або значний ступінь інвалідності.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-opieki-nad-dzieckiem-w-okresie-korzystania-z-urlopu-wychowawczego
6. Правова підстава	Ст. 10 закону про сімейні виплати.

3.3.3. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку із самотнім(самостійним) вихованням дитини

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку із самотнім(самостійним) вихованням дитини
-------------------------	---

2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; самотньо (самостійно) виховує дитину як мати, батько, законний або фактичний опікун; аліменти від другого з батьків не присуджено в зв'язку з його смертю (, оскільки він помер), батько дитини невідомий або позов про аліменти відхилено; або обоє батьків особи, яка навчається та не досягла 24 років, померли.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	193 зл. щомісяця на дитину, максимум 386 зл. на всіх дітей; щодо дитини з рішенням про інвалідність або значний ступінь інвалідності — збільшення на 80 зл. на дитину, максимум на 160 зл. на всіх дітей.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-samotnego-wychowywania-dziecka
6. Правова підстава	Ст. 11а закону про сімейні виплати.

3.3.4. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з вихованням дитини в багатодітній сім'ї

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з вихованням дитини в багатодітній сім'ї
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; є матір'ю, батьком, законним або фактичним опікуном дитини; доплата належить на третю та кожен наступну дитину, яка має право на сімейну допомогу.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	95 зл. щомісяця на третю та кожен наступну дитину, яка має право на сімейну допомогу.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-wychowywania-dziecka-w-rodzynie-wielodzietnej
6. Правова підстава	Ст. 12а закону про сімейні виплати.

3.3.5. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням та реабілітацією дитини з інвалідністю

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням та реабілітацією дитини з інвалідністю
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; є матір'ю, батьком, законним опікуном, фактичним опікуном або особою, яка навчається; дитина до 16 років має рішення про інвалідність або дитина/особа віком 16-24 роки (понад 16 до 24 років) має рішення про помірний або значний ступінь інвалідності.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	90 зл. щомісяця на дитину до 5 років; 110 зл. щомісяця на дитину віком 5-24 роки (понад 5 до 24 років).
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-ksztalcenia-i-rehabilitacji-dziecka-niepelnosprawnego
6. Правова підстава	Ст. 13 закону про сімейні виплати.

3.3.6. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з початком навчального року

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з початком навчального року
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; є матір'ю, батьком, законним опікуном, фактичним опікуном або особою, яка навчається; дитина розпочинає навчальний рік або річну дошкільну підготовку; заяву подано до кінця періоду виплати допомоги, у якому розпочато навчальний рік або дошкільну підготовку.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	100 зл. один раз на навчальний рік на дитину.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-rozpoczecia-roku-szkolnego

6. Правова підстава	Ст. 14 закону про сімейні виплати.
---------------------	------------------------------------

3.3.7. Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням поза місцем проживання

1. Назва виплати	Доплата до сімейної допомоги у зв'язку з навчанням поза місцем проживання
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR; відповідає умовам отримання сімейної допомоги; дитина навчається поза місцем проживання; доплата належить у разі проживання в населеному пункті, де розташована школа наступного після початкової рівня або мистецька школа, а щодо дитини з інвалідністю — також початкова школа; або в разі доїзду до населеного пункту, де розташована школа наступного після початкової рівня чи відповідна мистецька школа.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	113 зл. щомісяця на проживання в населеному пункті, де розташована школа, або 69 зл. щомісяця на доїзд; протягом 10 місяців навчального року.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-z-tytulu-podjecia-przez-dziecko-nauki-w-szkole-poza-miejscem-zamieszkania
6. Правова підстава	Ст. 15 закону про сімейні виплати.

3.4. Одноразова допомога у зв'язку з народженням дитини — *becikowe*

1. Назва виплати	Одноразова допомога у зв'язку з народженням дитини — <i>becikowe</i>
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та проживає в Польщі з дитиною; є матір'ю, батьком, законним або фактичним опікуном; дохід сім'ї в розрахунку на особу не перевищує 1922 зл. нетто; мати перебувала під медичним наглядом не пізніше ніж із 10-го тижня вагітності до пологів, крім випадків, коли заяву подає законний опікун, фактичний опікун або особа, яка усиновлює дитину; заяву подано протягом 12 місяців від народження дитини.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	1000 зл. одноразово.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/jednorazowa-zapomoga-z-tytulu-urodzenia-sie-dziecka
6. Правова підстава	Ст. 15b закону про сімейні виплати.

3.5. Допомога на догляд (*zasilek pielęgnacyjny*)

1. Назва виплати	Допомога на догляд (<i>zasilek pielęgnacyjny</i>)
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та проживає в Польщі; допомога належить, якщо це дитина з рішенням про інвалідність, особа віком понад 16 років зі значним ступенем інвалідності, особа віком понад 16 років із помірним ступенем інвалідності, якщо інвалідність виникла до 21 року, або особа, яка досягла 75 років; особа не може мати права на надбавку на догляд (<i>dodatek pielęgnacyjny</i>).
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	215,84 зл. щомісяця.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-pielagnacyjny
6. Правова підстава	Ст. 16 закону про сімейні виплати.

12. Виплата особі, яка здійснює догляд (świadczenie pielęgnacyjne)

1. Назва виплати	Виплата особі, яка здійснює догляд (świadczenie pielęgnacyjne)
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та проживає в Польщі; є матір'ю, батьком, іншою особою з аліментним обов'язком, чоловіком/дружиною, фактичним опікуном, прийомною сім'єю, особою, яка веде сімейний дитячий будинок, або іншою особою, зазначеною в законі; здійснює догляд за особою з інвалідністю до досягнення нею 18 років; особа, яка потребує догляду, має рішення про значний ступінь інвалідності або рішення про інвалідність разом із вказівками на необхідність постійного чи тривалого догляду та постійної участі опікуна в лікуванні, реабілітації й навчанні; за новими правилами з 1 січня 2024 р. немає вимоги відмовитися від працевлаштування.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	3386 zł. щомісяця у 2026 р.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-o-podwyzszeniu-kwoty-swadczenia-pielegnacyjnego-od-1-stycznia-2026-r
6. Правова підстава	Ст. 17 закону про сімейні виплати; оголошення Міністра сім'ї, праці та соціальної політики щодо розміру виплати особі, яка здійснює догляд, на 2026 р.

13. Батьківська виплата (świadczenie rodzicielskie)

1. Назва виплати	Батьківська виплата (świadczenie rodzicielskie)
2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та проживає в Польщі з дитиною; є матір'ю, батьком, фактичним опікуном, непрофесійною прийомною сім'єю або особою, яка усиновила дитину; не отримує допомоги у зв'язку з материнством або грошового забезпечення у зв'язку з материнством; не отримує іншої виплати подібного характеру; особисто доглядає за дитиною. Виплата не залежить від критерію доходу.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	1000 zł. щомісяця; протягом 52 тижнів — на одну дитину (у разі однієї дитини), 65 тижнів — на двох, 67 тижнів — на трьох, 69 тижнів — на чотирьох, 71 тижня — на п'ятих (п'яти) та більше дітей, народжених під час одних пологів або взятих під опіку.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenie-rodzicielskie
6. Правова підстава	Ст. 17с закону про сімейні виплати.

6. 4. Виплати для осіб з інвалідністю та осіб, нездатних до самостійного функціонування (існування)

4.1. Виплата для підтримки (świadczenie wspierające)

Загальні правила та правова підстава для особи з CUKR

Ст. 2 ч. 1 п. 2 літ. d закону від 7 липня 2023 р. про виплату для підтримки охоплює іноземців, які мають карту перебування з відміткою «доступ до ринку праці», якщо вони проживають у Польщі. Це основна підстава для особи з CUKR, причому вона повинна проживати на території Республіки Польща протягом періоду отримання виплати для підтримки відповідно до ст. 2 ч. 2 закону.

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за виплатою для підтримки, якщо належить до переліку іноземців з картою перебування з доступом до ринку праці, проживає в Польщі та відповідає вимогам закону (змістовним умовам).
---------------------	---

Кому належить / умови	Необхідно одночасно: досягти 18 років, мати рішення воєводської комісії з установлення інвалідності, яке визначає рівень потреби в підтримці від 70 до 100 балів, проживати в Польщі та не підпадати під передбачені законом виключення. Самого рішення про інвалідність недостатньо.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Спочатку заява до WZON про рішення щодо рівня потреби в підтримці, потім заява до ZUS виключно електронно через eZUS/PUE, Emp@tia або інтернет-банкінг.
Розмір виплати	Від 40% до 220% соціальної пенсії. За соціальної пенсії 1978,49 зл. з 1.03.2026 орієнтовно: 70–74 бали — 791,40 зл.; 75–79 балів — 1187,09 зл.; 80–84 бали — 1582,79 зл.; 85–89 балів — 2374,19 зл.; 90–94 бали — 3561,28 зл.; 95–100 балів — 4352,68 зл. Суми залежать від актуального розміру соціальної пенсії.
Правова підстава	Закон від 7 липня 2023 р. про виплату для підтримки, зокрема ст. 2, ст. 3, ст. 4 та ст. 5.
Практичні зауваження / ризики	Найпоширеніша помилка: особа має рішення про інвалідність, але не має рішення про рівень потреби в підтримці. Без цього рішення ZUS не призначить виплату.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — виплата для підтримки та виплата особі, яка здійснює догляд</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/swiadczenie-wspierajace-i-swadczenie-pielegnacyjne---informacje) <u>ZUS — виплата для підтримки</u> (https://www.zus.pl/swiadczenia/swiadczenie-wspierajace)

3.7. Спеціальна допомога опікуну як захист набутих прав

Практичний висновок	Для нових справ — за загальним правилом ні. З 1 січня 2024 р. спеціальна допомога опікуна більше не призначається як нова виплата. Вона може надаватися виключно в межах захисту набутих прав .
Кому належить / умови	Стосується осіб, які набули право на спеціальну допомогу опікуна за правилами, що діяли до 31 грудня 2023 р., та відповідають умовам продовження цього права, включно зі строками, пов'язаними з поновленням рішень про інвалідність.
Хто виплачує та куди звертатися	Управління гміни/міста або OPS/MOPS за місцем проживання — лише продовження/набуті права.
Розмір виплати	620 зл. щомісяця за попередніми правилами, якщо право збережено.
Правова підстава	Колишня ст. 16а закону про сімейні виплати; ст. 63 ч. 1–5 закону від 7 липня 2023 р. про виплату для підтримки — перехідні положення.
Практичні зауваження / ризики	CUKR не «відкриває» нового права на спеціальну допомогу опікуна; може мати значення лише для продовження раніше набутого права.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — спеціальна допомога опікуна за правилами до 31.12.2023 р.</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalny-zasilek-opiekunczy)

4.2. Додаткова виплата 500+ для осіб, нездатних до самостійного функціонування (існування)

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за виплатою, якщо легально перебуває в Польщі та відповідає умовам щодо нездатності до самостійного функціонування (існування) й ліміту виплат.
Кому належить / умови	Необхідно одночасно: досягти 18 років, бути нездатним до самостійного функціонування (мати нездатність до самостійного існування), що підтверджено відповідним рішенням, не мати права на грошові виплати, що фінансуються з публічних коштів, або щоб їх загальна сума брутто не перевищувала ліміт. У випадку іноземця необхідно підтвердити легальне перебування в Польщі.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS, KRUS або інший пенсійний орган, компетентний щодо отримувача виплати. Заява подається до відповідного підрозділу; ZUS приймає заяви особисто, через представника, поштою, а на практиці також через PUE, якщо форма доступна.
Розмір виплати	Максимум 500 зл. щомісяця. З 1.03.2026 ліміт загальної суми виплат брутто становить 2687,67 зл. Якщо публічні виплати перевищують 2187,67 зл., але не перевищують 2687,67 зл., виплата 500+ зменшується до розміру різниці.
Правова підстава	Закон від 31 липня 2019 р. про додаткову виплату для осіб, нездатних до самостійного функціонування (існування), зокрема ст. 1 та ст. 2.

Практичні зауваження / ризики	Не плутати з 800+. Це виплата для осіб, нездатних до самостійного функціонування (існування), а не для сімей з дітьми.
Посилання на установу / інформацію	ZUS — додаткова виплата для осіб, нездатних до самостійного функціонування (існування) (https://www.zus.pl/ustalanie-uprawnien-do-swadczen/swadczenie-dla-osob-niezdolnych-do-samodzielnej-egzystencji)

4.3. PFRON — співфінансування забезпечення медичними виробами за призначенням

Практичний висновок	За загальним правилом можливе для особи з CUKR, якщо вона має статус особи з інвалідністю в розумінні польських норм та відповідає умовам програми/повіту. Це цільова виплата/співфінансування, а не автоматичне право на підставі самої карти CUKR.
Кому належить / умови	На практиці потрібні: рішення про інвалідність або ступінь інвалідності, призначення медичного виробу, підтверджене NFZ, документ про придбання/пропозиція, відповідність критерію доходу, відсутність заборгованості перед PFRON, наявність коштів у розпорядженні повіту. Співфінансування стосується, зокрема, власної частки оплати виробів, вартість яких відшкодовує NFZ.
Хто виплачує та куди звертатися	Повітовий центр допомоги сім'ї / MOPS, який виконує завдання повіту, часто через систему SOW PFRON.
Розмір виплати	Фіксованої щомісячної суми немає. Співфінансування залежить від ліміту NFZ, ціни виробу, власної частки оплати та правил PFRON. Зазвичай може охоплювати власну частку в межах ліміту NFZ або частину вартості понад ліміт — відповідно до установлених правил (розпорядження) та наявності коштів.
Правова підстава	Закон від 27 серпня 1997 р. про професійну та соціальну реабілітацію й працевлаштування осіб з інвалідністю, ст. 35a; розпорядження MPiPS від 25 червня 2002 р. щодо визначення видів завдань повіту, які фінансуються з коштів PFRON; положення про призначення медичних виробів, що фінансуються NFZ.
Практичні зауваження / ризики	Тут необхідно перевіряти місцевий PCPR/MOPS, оскільки кошти та практика різняться між повітами. У тексті для блогу варто використовувати формулювання «можна звертатися», а не «належить автоматично».
Посилання на установу / інформацію	PFRON — Система обслуговування підтримки (https://sow.pfron.org.pl/) PFRON — головна сторінка (https://www.pfron.org.pl/)

4.4. Надбавка на догляд (dodatek pielęgnacyjny)

Практичний висновок	Сама CUKR не дає права на надбавку на догляд. Надбавка пов'язана з правом на пенсію за віком або іншу пенсію із системи соціального страхування.
Кому належить / умови	Належить особі, яка має право на пенсію за віком або іншу пенсію та визнана повністю непрацездатною й нездатною до самостійного функціонування (існування), або особі, яка досягла 75 років. ZUS призначає її автоматично після досягнення 75 років у разі пенсії за віком/іншої пенсії від ZUS; в інших випадках потрібні заява та відповідне рішення.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS або інший пенсійний орган, який виплачує основну виплату.
Розмір виплати	366,68 zł. щомісяця з 1 березня 2026 р. Сума щороку індексується.
Правова підстава	Закон від 17 грудня 1998 р. про пенсії за віком та інші пенсії з FUS, ст. 75.
Практичні зауваження / ризики	Не можна одночасно отримувати допомогу на догляд (zasiłek pielęgnacyjny) та надбавку на догляд (dodatek pielęgnacyjny). Якщо особа має право на надбавку, гміна відмовить у допомозі на догляд або зупинить її виплату.
Посилання на установу / інформацію	ZUS — індексація пенсій за віком та інших пенсій у 2026 р. (https://www.zus.pl/-/od-marca-emerytury-i-renty-w-g%C3%B3r%C4%99)

4.5. Соціальна пенсія (renta socjalna)

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за соціальною пенсією, якщо карта перебування містить відмітку «доступ до ринку праці» та виконані умови щодо повної непрацездатності й моменту виникнення порушення функцій організму.
Кому належить / умови	Необхідні: повноліття, повна непрацездатність, установлена лікарем-експертом/комісією ZUS, а порушення функцій організму має виникнути до досягнення 18 років, під час навчання до досягнення 25 років або під час навчання в докторській школі/докторантурі. Іноземець повинен належати до переліку зі ст. 2 закону, зокрема мати карту перебування з відміткою «доступ до ринку праці», з передбаченими винятками.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Заява на соціальну пенсію до ZUS разом із медичною документацією та документами щодо перебування.
Розмір виплати	1978,49 зл. бруто щомісяця з 1 березня 2026 р. Особа, яка має право на соціальну пенсію та повністю нездатна до самостійного функціонування (існування), може додатково отримати доплату (dodatek dopelniający) — 2704,71 зл. з 1 березня 2026 р.
Правова підстава	Закон від 27 червня 2003 р. про соціальну пенсію, зокрема ст. 2 та ст. 4; положення про доплату до соціальної пенсії.
Практичні зауваження / ризики	Добра новина: для соціальної пенсії прямо передбачено можливість її отримання іноземцями з картою перебування з доступом до ринку праці. Складна частина — медичні докази та момент виникнення інвалідності/порушення функцій організму.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — соціальна пенсія</u> (https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/renta-socjalna) <u>MRPiPS — доплата до соціальної пенсії</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-dopelniajacy-do-renty-socjalnej)

4.6. Пенсія у зв'язку з непрацездатністю

Практичний висновок	Це страхова виплата. CUKR сама по собі не дає права на пенсію, але особа з CUKR може її отримати, якщо була застрахована та відповідає умовам пенсійного закону.
Кому належить / умови	Необхідні одночасно: непрацездатність, відповідний стаж періодів сплати внесків і періодів без сплати внесків, який залежить від віку виникнення непрацездатності, виникнення непрацездатності в період страхування або протягом 18 місяців після його припинення, якщо не застосовується виняток для тривалого стажу та повної непрацездатності. Щодо осіб з України слід також розглянути угоду про соціальне забезпечення та можливі періоди страхування за кордоном.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Заява на пенсію у зв'язку з непрацездатністю разом із медичною документацією та документами про періоди страхування.
Розмір виплати	Розмір залежить від стажу та бази розрахунку. З 1 березня 2026 р. мінімальна пенсія у зв'язку з повною непрацездатністю становить 1978,49 зл. бруто, а пенсія у зв'язку з частковою непрацездатністю — 1483,87 зл. бруто.
Правова підстава	Закон від 17 грудня 1998 р. про пенсії за віком та інші пенсії з FUS, зокрема ст. 57 та наступні; міжнародні угоди про соціальне забезпечення, якщо вони застосовуються.
Практичні зауваження / ризики	Для допису в блізі: варто зазначити, що карта CUKR полегшує легальне перебування та роботу, але пенсія у зв'язку з непрацездатністю залежить від страхування, а не від самої карти.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — умови призначення пенсії</u> (https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/renty-z-tytulu-niezdolnosci-do-pracy/warunki-wymagane-do-przyznania-renty) <u>ZUS — індексація пенсій за віком та інших пенсій у 2026 р.</u> (https://www.zus.pl/-/od-marca-emerytury-i-renty-w-g%C3%B3r%C4%99)

4.7. Одноразова виплата «Za życiem»

1. Назва виплати	Одноразова виплата «Za życiem»
------------------	--------------------------------

2. Умови отримання, якщо особа має карту CUKR	Особа має карту CUKR та проживає в Польщі з дитиною; є матір'ю, батьком, законним або фактичним опікуном дитини; дитина має медичну довідку, що підтверджує тяжке й незворотне порушення або невиліковну хворобу, яка загрожує життю та виникла під час внутрішньоутробного розвитку дитини або пологів; мати перебувала під медичним наглядом не пізніше ніж із 10-го тижня вагітності до пологів, з винятками як для besikowe; заяву подано протягом 12 місяців від дня народження дитини.
3. Куди звертатися	Управління гміни/міста, OPS/MOPS або центр виплат за місцем проживання.
4. Розмір виплати	4000 zł. одноразово.
5. Посилання на установу або інформацію	https://www.gov.pl/web/rodzina/program-za-zyciem
6. Правова підстава	Ст. 10 закону від 4 листопада 2016 р. про підтримку вагітних жінок та сімей «Za życiem».

7. 5. Соціальна допомога — немає можливості отримання, оскільки карта CUKR не входить до кола осіб, охоплених ст. 5 закону про соціальну допомогу

8. 6. Виплати для сімей з дітьми, які здійснює ZUS

6.1. Виплата на виховання дитини 800+

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за 800+, якщо має легальне перебування та доступ до ринку праці й відповідає новим умовам щодо професійної активності та навчання дитини.
Кому належить / умови	Практичні умови: батько/мати/опікун та дитина проживають у Польщі; дитина має PESEL; іноземець має документ про легальне перебування з доступом до ринку праці; починаючи з періоду виплат від 1.06.2026 для громадян третіх країн без статусу UKR за загальним правилом перевіряється професійна активність у Польщі; дитина повинна виконувати обов'язок дошкільної підготовки/шкільного навчання/навчання в польській системі освіти, якщо не застосовується виняток. Винятки щодо професійної активності стосуються, зокрема, дитини, яка є громадянином Польщі, або дитини з інвалідністю.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Заява виключно електронно: eZUS/PUE, mZUS, Emp@tia або інтернет-банкінг.
Розмір виплати	800 zł. щомісяця на дитину.
Правова підстава	Закон від 11 лютого 2016 р. про державну допомогу у вихованні дітей, зокрема ст. 1, ст. 5 та положення про перевірку права на виплату; положення про внесення змін щодо професійної активності та навчання дітей іноземців.
Практичні зауваження / ризики	ZUS може зупинити виплату, якщо виникнуть сумніви щодо проживання в Польщі, професійної активності або навчання дитини в польському закладі.
Посилання на установу / інформацію	ZUS — зміни у виплаті на виховання дитини 800+ (https://www.zus.pl/swiadczenia/swiadczenia-dla-rodzin/swiadczenie-wychowawcze-800-plus/zmiany-w-swadczeniu-wychowawczym-program-rodzina-800-) MRPiPS — нові правила 800+ для іноземців (https://www.gov.pl/web/rodzina/nowe-zasady-przyznawania-swadczenia-wychowawczego-cudzoziemcom)

6.2. Добрий старт Dobry Start 300+

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за Dobry Start, але щодо іноземців із 2026 р. необхідно особливо ретельно перевіряти нові умови професійної активності або страхування та навчання дитини в польській системі освіти.
Кому належить / умови	Виплата надається раз на рік на шкільне приладдя для дитини, яка навчається у школі. Не стосується дитячого садка чи підготовчого класу (zerówka). Для іноземця потрібні легальне перебування та документ, що підтверджує доступ до ринку праці; для періоду 2026/2027 зазначаються додаткові умови професійної активності/медичного страхування.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Заява електронно через eZUS/PUE, mZUS, Emp@tia або інтернет-банкінг; заяви на навчальний рік 2026/2027 — з 1 липня 2026 р.

Розмір виплати	300 зл. раз на рік на дитину, яка навчається у школі.
Правова підстава	Постанова Ради Міністрів щодо детальних умов реалізації урядової програми «Dobry start» та положення про внесення змін; інформація ZUS/MRPiPS для періоду 2026/2027.
Практичні зауваження / ризики	У документі для фонду варто позначити як питання для поточного контролю, оскільки деталі на навчальний рік 2026/2027 випливають з актуальних піднормативних актів (виконавчих норм) та повідомлень ZUS.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — зміни в допомозі громадянам України у 2026 р.</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/co-sie-zmienia-w-pomocy-dla-obywateli-ukrainy-w-2026-r)

6.3. Активні батьки Aktywny Rodzic — загальне правило

Практичний висновок	Особа з CUKR може звертатися за виплатами програми Aktywny Rodzic, якщо проживає в Польщі, є одним із батьків/опікуном дитини до 3 років та має легальне перебування з доступом до ринку праці.
Кому належить / умови	Програма охоплює три виплати: aktywni rodzice w pracy, aktywnie w żłobku та aktywnie w domu. На ту саму дитину за той самий місяць ZUS виплачує лише одну з цих виплат. Необхідно обрати варіант, що відповідає ситуації сім'ї.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS. Заява електронно: eZUS/PUE, mZUS, Emp@tia або інтернет-банкінг.
Розмір виплати	Суми залежать від варіанта: 1500/1900 зл., до 1500/1900 зл. або 500 зл. щомісяця.
Правова підстава	Закон від 15 травня 2024 р. про підтримку батьків у професійній активності та вихованні дитини — «Aktywny rodzic».
Практичні зауваження / ризики	У випадку CUKR важливо додати документ, що підтверджує легальне перебування та доступ до ринку праці.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — програма Aktywny Rodzic</u> (https://www.zus.pl/aktywnyrodzic) <u>MRPiPS — Aktywny Rodzic</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/aktywny-rodzic)

6.4. Активні батьки на роботі (Aktywni rodzice w pracy)

Практичний висновок	Доступна для особи з CUKR за умови легального перебування, доступу до ринку праці та професійної активності.
Кому належить / умови	Для професійно активних батьків/опікунів дитини віком 12-35 місяців (від 12-го до 35-го місяця життя). Потрібні професійна активність батьків/опікунів та виконання умов щодо внесків і доходу, визначених законом та ZUS.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS; електронна заява.
Розмір виплати	1500 зл. щомісяця, а щодо дитини з відповідним рішенням про інвалідність — 1900 зл. щомісяця. Максимум протягом 24 місяців.
Правова підстава	Закон «Aktywny rodzic», положення щодо виплати «aktywni rodzice w pracy».
Практичні зауваження / ризики	Це не виплата для одного з батьків без професійної активності — у такому разі слід розглянути «aktywnie w domu» або «aktywnie w żłobku», якщо дитина відвідує заклад.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — активні батьки на роботі</u> (https://www.zus.pl/aktywnyrodzic/swiadczenie-aktywni-rodzice-w-pracy)

6.5. Активно в яслах (Aktywnie w żłobku)

Практичний висновок	Доступна для особи з CUKR, якщо дитина відвідує ясла, дитячий клуб або денного доглядача, а один із батьків/опікун відповідає умові легального перебування з доступом до ринку праці.
Кому належить / умови	Нижньої вікової межі для дитини немає, але умовою є відвідування закладу та підтвердження в реєстрі ясел/переліку денних доглядачів. Виплата не надходить батькам, а зменшує плату за догляд.
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS; електронна заява. Виплата за загальним правилом надходить суб'єкту, який здійснює догляд.

Розмір виплати	До 1500 зл. щомісяця на дитину, а щодо дитини з відповідним рішенням — до 1900 зл., але не більше щомісячної плати батьків за перебування дитини в закладі.
Правова підстава	Закон «Aktywny rodzic», положення щодо виплати «aktywnie w żłobku».
Практичні зауваження / ризики	На практиці необхідно перевірити, чи заклад внесено до реєстру та чи плата не перевищує встановлених законом лімітів.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — АКТИВНО В ЯСЛАХ</u> (https://www.zus.pl/aktywnyrodzic/wiadczenie-aktywnie-w-zlobku)

6.6. Активно вдома (Aktywnie w domu)

Практичний висновок	Доступна для особи з CUKR, якщо один із батьків/опікун проживає в Польщі, має легальне перебування з доступом до ринку праці та не отримує на ту саму дитину інших виплат програми.
Кому належить / умови	Для одного з батьків/опікуна дитини віком 12-35 місяців (від 12-го до 35-го місяця життя), який не отримує на цю дитину «aktywni rodzice w pracy» або «aktywnie w żłobku».
Хто виплачує та куди звертатися	ZUS; електронна заява.
Розмір виплати	500 зл. щомісяця.
Правова підстава	Закон «Aktywny rodzic», положення щодо виплати «aktywnie w domu».
Практичні зауваження / ризики	Ця виплата замінила сімейний капітал на догляд у новій моделі. У перехідних справах необхідно перевірити, чи сім'я раніше отримувала RKO.
Посилання на установу / інформацію	<u>ZUS — АКТИВНО ВДОМА</u> (https://www.zus.pl/aktywnyrodzic/wiadczenie-aktywnie-w-domu)

9. 7. Інші публічні виплати

7.1. Виплати з аліментного фонду — особа з CUKR не може їх отримати

7.2. Допомога по безробіттю та виплати від служби зайнятості

Практичний висновок	Особа з CUKR як особа з доступом до ринку праці за загальним правилом може зареєструватися як безробітна та звертатися за виплатами ринку праці, якщо відповідає вимогам закону (законодавчим умовам).
Кому належить / умови	Для допомоги по безробіттю за загальним правилом потрібні реєстрація як безробітного та відповідний період роботи/страхування й оплати праці в період перед реєстрацією. Крім того, особи з України, зареєстровані як безробітні, у визначених ситуаціях можуть протягом обмеженого часу відповідати умові активності/страхування для 800+.
Хто виплачує та куди звертатися	Повітова служба зайнятості. Реєстрація в PUP за місцем проживання/перебування.
Розмір виплати	Розмір допомоги залежить від стажу та періоду отримання. Базова допомога по безробіттю з 1 червня 2026 р., згідно з повідомленнями служб зайнятості, становить 1783,90 зл. брутто в першому періоді; ставки можуть індексуватися.
Правова підстава	Закон про ринок праці та служби зайнятості / положення щодо безробітних та допомоги по безробіттю; спеціальні положення щодо громадян України та CUKR.
Практичні зауваження / ризики	Це не типова «сімейна виплата», але на практиці вона важлива, оскільки реєстрація як безробітного може впливати на медичне страхування та тимчасово на 800+.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — зміни в допомозі громадянам України у 2026 р.</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/co-sie-zmienia-w-pomocy-dla-obywateli-ukrainy-w-2026-r) <u>Портал Zielona Linia</u> (https://zielonalinia.gov.pl/)

7.3. Житлові та енергетичні доплати / місцеві компенсаційні доплати

Практичний висновок	Можливі, але залежать від актуальних програм, рішень та детальних норм. CUKR сама по собі не визначає права; ключовими є легальне перебування, правова підстава користування житлом, дохід, площа та проживання.
Кому належить / умови	Для житлової доплати за загальним правилом потрібні: правова підстава користування житлом або визначене фактичне проживання, відповідність критерію доходу та нормам площі. Компенсаційні/енергетичні доплати залежать від актуальної програми та закону, що діє у відповідному році.
Хто виплачує та куди звертатися	Гміна/міське управління або OPS/MOPS, залежно від виплати.
Розмір виплати	Єдиної суми немає — залежить від квартирної плати, доходу, площі житла та програми.
Правова підстава	Закон від 21 червня 2001 р. про житлові доплати; спеціальні положення щодо компенсаційних/енергетичних доплат, які діють у відповідному році; рішення місцевих органів.
Практичні зауваження / ризики	Для фонду: розглядати як питання, що «потребує індивідуальної перевірки у гміні», а не як гарантовану виплату для власника CUKR.
Посилання на установу / інформацію	<u>Gov.pl — громадянські справи та виплати</u> (https://www.gov.pl/web/gov/sprawy-obywatelskie)

7.4. Допомога в межах тимчасової (замісної) опіки та набуття самостійності

Практичний висновок	Можлива лише в особливих ситуаціях, коли дитина/особа охоплена польською системою тимчасової(замісної) опіки або набуття самостійності. CUKR не є самостійною підставою для такої допомоги.
Кому належить / умови	Виплати стосуються дітей, що перебувають під тимчасовою опікою (влаштованих під замісну опіку), прийомних сімей, осіб, які ведуть сімейні дитячі будинки, та осіб, які набувають самостійності після перебування під тимчасовою (замісною) опікою. Умови залежать від статусу дитини, ухвал суду, рішень PCPR та індивідуальної програми набуття самостійності.
Хто виплачує та куди звертатися	PCPR/MOPS або повіт, компетентний у питаннях тимчасової (замісної) опіки.
Розмір виплати	Суми залежать від виду опіки, доплат, ситуації дитини та чинного законодавства (актуальних норм).
Правова підстава	Закон від 9 червня 2011 р. про підтримку сім'ї та систему тимчасової (замісної) опіки.
Практичні зауваження / ризики	Включаю до «інших публічних виплат», оскільки в пунктах допомоги може виникнути питання щодо дітей без супроводу або тимчасової (замісної) опіки.
Посилання на установу / інформацію	<u>MRPiPS — підтримка сім'ї та тимчасова (замісна) опіка</u> (https://www.gov.pl/web/rodzina/wspieranie-rodziny-i-pieczna-zastepcza)

10. 8. Контрольний список для юриста / консультанта перед оцінкою права на виплату

1. Чи особа вже отримала карту CUKR? Саме рішення/заява не завжди має ті самі практичні наслідки, що й отримання карти.
2. Чи карта містить відмітку «доступ до ринку праці»? Зробити копію/скан та перевірити зміст документа.
3. Чи для виплати потрібні лише легальне перебування та доступ до ринку праці, чи передбачено вичерпний перелік підстав перебування?
4. Чи члени сім'ї/діти фактично проживають у Польщі?
5. Чи дитина має PESEL та навчається/виконує шкільний обов'язок у польській системі?
6. Чи заявник є професійно активним у Польщі або підпадає під виняток?
7. Чи є доходи за кордоном, виплати з України або аліменти, які необхідно зазначити?

8. Чи особа має польське рішення про інвалідність, рішення WZON про рівень потреби в підтримці або рішення ZUS про непрацездатність/нездатність до самостійного існування?
9. Чи виплата не виключає іншої виплати, наприклад допомога на догляд та надбавка на догляд, постійна грошова допомога та соціальна пенсія/виплата особі, яка здійснює догляд?
10. Чи йдеться про нову виплату, чи про захист прав, набутих до 1 січня 2024 р.? Це ключове для SZO та виплати особі, яка здійснює догляд, за попередніми правилами.

11. 9. Джерела та робочі посилання

- **UdSC — процедура CUKR** — <https://www.gov.pl/web/udsc/CUKR-procedura>
- **MOS — карта перебування CUKR** — <https://mos.cudzoziemcy.gov.pl/kategorie-informacji/mozliwosci-legalizacji/rozwiazania-ob-ukrainy/karta-pobytu-cukr/>
- **WSC Gdańsk — CUKR FAQ** — <https://wsc.gdansk.uw.gov.pl/pl/cukr-faq>
- **MRPiPS — зміни в допомозі громадянам України у 2026 р.** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/co-sie-zmienia-w-pomocy-dla-obywateli-ukrainy-w-2026-r>
- **MRPiPS — сімейні виплати** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzaje-i-wysokosc-swadczen-rodzinnych-kryteria-uzyskania>
- **MRPiPS — сімейна допомога** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-rodzinny>
- **MRPiPS — виплати у зв'язку з доглядом** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/swiadczenia-opiekuncze>
- **MRPiPS — виплата особі, яка здійснює догляд, у 2026 р.** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-o-podwyzszeniu-kwoty-swadczenia-pielegnacyjnego-od-1-stycznia-2026-r>
- **MRPiPS — спеціальна допомога опікуну** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalny-zasilek-opiekunczy>
- **MRPiPS — виплата для підтримки** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/swiadczenie-wspierajace-i-swadczenie-pielegnacyjne---informacje>
- **ZUS — додаткова виплата 500+** — <https://www.zus.pl/ustalenie-uprawnien-do-swadczen/swiadczenie-dla-osob-niezdolnych-do-samodzielnego-egzystencji>
- **ZUS — соціальна пенсія** — <https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/renta-socjalna>
- **MRPiPS — доплата до соціальної пенсії** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatek-dopelniajacy-do-renty-socjalnej>
- **ZUS — пенсія у зв'язку з непрацездатністю** — <https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/renty-z-tytulu-niezdolnosci-do-pracy/warunki-wymagane-do-przyznania-renty>
- **ZUS — індексація пенсій за віком та інших пенсій у 2026 р.** — <https://www.zus.pl/-/od-marca-emerytury-i-renty-w-g%C3%B3r%C4%99>
- **MRPiPS — критерії соціальної допомоги** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/kryteria-przyznawania-swadczen>
- **MRPiPS — постійна грошова допомога** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-staly>
- **MRPiPS — періодична грошова допомога** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-okresowy>
- **ZUS — зміни в 800+** — <https://www.zus.pl/swiadczenia/swiadczenia-dla-rodzin/swiadczenie-wychowawcze-800-plus/zmiany-w-swadczeniu-wychowawczym-program-rodzina-800->
- **MRPiPS — нові правила 800+ для іноземців** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/nowe-zasady-przyznawania-swadczenia-wychowawczego-cudzoziemcom>
- **ZUS — Aktywny Rodzic** — <https://www.zus.pl/aktywnyrodzic>
- **MRPiPS — Aktywny Rodzic** — <https://www.gov.pl/web/rodzina/aktywny-rodzic>
- **Gov.pl — аліментний фонд** — <https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-swadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego>
- **PFRON — SOW** — <https://sow.pfron.org.pl/>

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć
Ul. Krowoderska 11/7
31-141 Kraków
Tel: +48 693 390 502

